

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ปุนหลวง

เมื่อ พ.ศ. 2521 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรบ้านแม่ปุนหลวง ทอดพระเนตรวิถีชาวเขาเผ่ามูเซอแดง ซึ่งมีฐานะยากจน ชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพเก็บใบเมี่ยงหรือชาป่าส่งจำหน่าย รวมทั้งปลูกฝิ่น ทรงเสด็จพระราชดำเนินไปตามไหล่เขาซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ไร่ฝิ่นของราษฎรชาวเขา พระราชทานพระราชกระแสรับสั่งกับผู้อาวุโสของหมู่บ้าน และราษฎรชาวเขาที่ตามเสด็จความว่า “อยู่ที่ไหน ให้อยู่ดีดี ให้เลิกปลูกฝิ่น เลิกทำลายป่า แล้วเราจะหาพืชผัก ไม้ผล มาให้ปลูก หาไก่พันธุ์ดีมาให้เลี้ยง เพื่อสร้างรายได้แทนการปลูกฝิ่น” มูลนิธิโครงการหลวงจึงได้ตั้งศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ปุนหลวงขึ้น โดยมีสำนักงานอยู่ที่บ้านแม่ปุนหลวง หมู่ 8 ตำบลเวียง อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย และมอบหมายให้สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ เข้าร่วมดำเนินงานพัฒนาพื้นที่เดิม ที่มีชาวเขาปลูกฝิ่น ประมาณ 1,000 ไร่ ให้พัฒนาเปลี่ยนเป็นสวนไม้ผลเขตหนาวพร้อมทั้งส่งเสริมอาชีพให้ชาวเขาปลูกไม้ผลเขตหนาวชนิดต่าง ๆ ตลอดจนการปลูกพืชผัก และการเลี้ยงสัตว์

ต่อมา พ.ศ. 2526 ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ปุนหลวงจึงได้ย้ายสำนักงานออกมาตั้งอยู่ที่บ้านขุนแจ หมู่ 8 ต.แม่แว่น อ.พร้าว จ.เชียงใหม่

ลักษณะภูมิ ภูเขาสลับซับซ้อน บางพื้นที่เป็นหุบเขาสั้น ลาดเทลงสู่แม่น้ำแม่จัดและแม่น้ำแม่ลาว

ความสูงจากระดับน้ำทะเล 1,000 -1,400 เมตร

อุณหภูมิเฉลี่ย 22 องศาเซลเซียส

ประชากร ชาวไทยภูเขาเผ่าลีซอ ล่าหู่ จีนฮ่อ และอาข่า รวม 5 หมู่บ้าน จำนวนประชากรกว่า 3,953 คน

การดำเนินงาน

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ปุนหลวง ส่งเสริมการปลูกพืชผัก ไม้ผล พืชเครื่องดื่ม ภายใต้ระบบมาตรฐานอาหารปลอดภัย ได้แก่ ระบบการเพาะปลูกที่ดี (GAP) สร้างรายได้ที่มั่นคงและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นแก่เกษตรกร นอกจากนี้ยังสนับสนุนและส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยการจัดกิจกรรมและพัฒนา ด้านการศึกษา สังคม สิ่งแวดล้อม และสาธารณสุข ส่งเสริมการอนุรักษ์งานหัตถกรรมชนเผ่า กลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ กลุ่มโฮมสเตย์ชุมชน กลุ่ม ยุวเกษตรกร และส่งเสริมการปลูกป่าชาวบ้านตามแนวพระราชดำริป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง การอนุรักษ์ดินและน้ำด้วยการปลูกหญ้าแฝก อนุรักษ์การลดการใช้สารเคมี และเฝ้าระวังการปนเปื้อนมลพิษในสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรที่สูงแก่นักเรียน นักศึกษา เกษตรกร และผู้สนใจทั่วไป

ผลผลิตหลัก

พืชผัก : ปวยเล้ง บร็อกโคลี่ กะหล่ำปลีแดง หอมญี่ปุ่น กระเทียมต้น พาร์สเลย์ เซเลอรี่ เทอร์นิพ
พริกหวานเขียว กะหล่ำปมเขียว บัทรูท แรดิช แรดิชชิโอ สวีทแรดิช กะหล่ำดอกโรมานเนสโก้
คะน้าฮ่องกง กะหล่ำปลีหัวใจ กะหล่ำปลี ถั่วแขกอินทรีย์ หัวผักกาดอินทรีย์

ไม้ผล : พีช พลัม พลัม บ๊วย อาโวคาโด เสาวรส เคพกูสเบอร์รี่

เครื่องดื่ม : ชา กาแฟ

จุดเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ปุนหลวง

จุดเรียนรู้ภายในศูนย์

- ชมแปลงการปลูกพืช ผัก ไม้ผล ตามฤดูกาล ได้แก่
ตลอดปี : ปวยเล้ง ต้นหอมญี่ปุ่น กระเทียมต้น แรดิชชิโอ พาร์สเลย์ เซเลอรี่ ฯลฯ
ตามฤดูกาล : พลัม (ก.ค.-ส.ค.) พลัม (มี.ค.-พ.ค.) บ๊วย (เม.ย.) พีช (มี.ค.-พ.ค.) องุ่นไร้เมล็ด (พ.ค.-มิ.ย.)

จุดเรียนรู้ในชุมชน

- จุดชมวิวศูนย์พัฒนาโครงการหลวง (สามถ้ำ)
- รอยพระบาทคู่ ปรากฏอยู่ในหนังสือตำนานพระเจ้าเลียบโลกของชาวล้านนา ณ วัดพระบาทแม่แวนน้อย
- เทศกาลกินวอของชาวไทยภูเขาเผ่าลีซู และชาวไทยภูเขาเมูเซอ ซึ่งจะตรงกับเทศกาลตรุษจีนของทุกปี
- ประเพณีกินข้าวใหม่ของชาวไทยภูเขาเมูเซอ

การเดินทาง

ระยะทางจากตัวเมืองเชียงใหม่ 123 กิโลเมตร ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 1001 (สายเชียงใหม่-พร้าว)
จากอำเภอพร้าว ใช้เส้นทาง พพร้าว-เวียงป่าเป้า ระยะทาง 22 กิโลเมตร ถึงบ้านขุนแจ จะมีทางแยก
ซ้ายมือจนถึงโครงการหลวงแม่ปุนหลวง ระยะทาง 100 เมตร

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ปุนหลวง
บ้านขุนแจ หมู่ 8 ตำบลแม่แวน อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ 50190
อีเมลล์: mpl7025rpf@gmail.com